

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 1260/2013

2013 m. lapkričio 20 d.

dėl Europos demografinės statistikos

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 338 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽¹⁾,

kadangi:

- (1) laikantis Europos Sąjungos sutarties (toliau - ES sutartis) 16 straipsnio 4 dalies, nuo 2014 m. lapkričio 1 d. kvalifikuota Tarybos narių balsų dauguma turi būti nustatoma, *inter alia*, remiantis valstybių narių gyventojų skaičiumi;
- (2) Ekonomikos ir finansų reikalų taryba reguliariai įgalioja Ekonomikos politikos komitetą vertinti ilgalaikį viešųjų finansų tvarumą ir kokybę, remiantis Eurostato parengtomis gyventojų skaičiaus prognozėmis;
- (3) pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1059/2003 ⁽²⁾ visa valstybių narių Komisijai perduodama pagal teritorinius vienetų suskirstytą statistiką turi būti rengiama remiantis NUTS klasifikatoriumi. Todėl norint gauti palyginamą regioninę statistiką teritoriniai vienetai turėtų būti nustatomi pagal NUTS klasifikatorius;
- (4) pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau - SESV) 175 straipsnio antrą dalį Komisija kas trejus

metus Europos Parlamentui, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui teikia ataskaitą apie pasiektą ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos pažangą. NUTS 3 regioninio lygmens metiniai regioniniai duomenys būtini rengiant tas ataskaitas ir nuolat stebint Sąjungos regionų, taip pat skirtingų rūšių regionų, pavyzdžiui, pasienio, didmiesčio, kaimo ir kalnų bei salų regionų, demografinę raidą ir galimus būsimus demografinius iššūkius. Kadangi demografinis senėjimas atskleidžia didelius regioninius skirtumus, iš Eurostato reikalaujama reguliariai rengti regionines prognozes, kad būtų galima plačiau apžvelgti Sąjungos NUTS 2 regionų demografinę situaciją;

- (5) pagal SESV 159 straipsnį Komisija kasmet turi parengti ataskaitą apie pažangą siekiant SESV 151 straipsnyje nurodytų tikslų, taip pat apie Sąjungos demografinę situaciją;
- (6) Komisija 2009 m. spalio 20 d. komunikate „Solidarumas sveikatos srityje. Sveikatos priežiūros skirtumų mažinimas ES“ išreiškė paramą tolesniam duomenų ir sveikatos rodiklių pagal amžių, lytį, socialinį ir ekonominį statusą bei geografinę padėtį plėtojimui ir rinkimui;
- (7) 2001 m. Geteborge Europos Vadovų Tarybos patvirtinta ir 2006 m. birželio mėn. atnaujinta Sąjungos tvaraus vystymosi strategija siekiama nuolat gerinti esamų ir būsimų kartų gyvenimo kokybę. Kas dvejus metus skelbiamoje Komisijos (Eurostato) stebėsenos ataskaitoje pateikiama objektyvi statistika apie pažangą, pagrįsta Sąjungos tvaraus vystymosi rodiklių rinkiniu;
- (8) metinė demografinė statistika yra ypač svarbi įvairių nacionalinio ir regionų lygmens politikos sričių tyrimams ir apibrėžtims, ypač atsižvelgiant į socialinius ir ekonominius klausimus. Statistika apie gyventojus yra labai svarbi įvairiems politikos rodikliams vertinti;
- (9) pagal 1995 m. Pekino veiksmų programos IV skyriaus strateginį tikslą H.3. numatyta pagal lytis suskirstytų duomenų ir informacijos rinkimo bei platinimo orientacinė sistema planavimo ir politikos vertinimo tikslais;

⁽¹⁾ 2013 m. spalio 22 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2013 m. lapkričio 15 d. Tarybos sprendimas.

⁽²⁾ 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1059/2003 dėl bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS) nustatymo (OL L 154, 2003 6 21, p. 1).

- (10) demografinė statistika – pagrindinė sudedamoji dalis vertinant visą gyventojų skaičių Europos sąskaitų sistemoje. Rengiant Europos lygmens statistiką svarbu duomenis atnaujinti ir patikslinti;
- (11) siekiant užtikrinti valstybių narių teikiamų duomenų kokybę, visų pirma jų palyginamumą, ir rengti Sąjungos lygiu patikimas apžvalgas, naudojami duomenys turėtų būti pagrįsti vienodomis sąvokomis ir turėtų sutapti su ta pačia ataskaitine data ar laikotarpiu;
- (12) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009⁽¹⁾ numato Europos demografinės statistikos orientacinę sistemą. Visų pirma juo reikalaujama laikytis profesinio nepriklausomumo, nešališkumo, objektyvumo, patikimumo, statistikos konfidencialumo ir sąnaudų pagrįstumo principų;
- (13) demografinė informacija turėtų atitikti atitinkamą informaciją, renkama pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 862/2007⁽²⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 763/2008⁽³⁾. Tuo tikslu reikėtų vertinti mokslškai pagrįstus ir tinkamai dokumentuotus statistinius vertinimo metodus ir skatinti juos naudoti;
- (14) plėtodamos, rengdamos ir platindamos Europos statistiką nacionalinės ir Europos statistikos institucijos bei tam tikrais atvejais kitos atitinkamos nacionalinės ir regioninės institucijos turėtų atsižvelgti į Europos statistikos praktikos kodeksą, kurį 2011 m. rugsėjo 28 d. persvarstė ir atnaujino Europos statistikos sistemos komitetas, nustatytus principus;
- (15) šiuo reglamentu užtikrinama teisė į tai, kad būtų gerbiamas privatus ir šeimos gyvenimas, bei teisė į asmens duomenų apsaugą, kaip nustatyta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7 ir 8 straipsniuose;
- (16) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB⁽⁴⁾ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001⁽⁵⁾ taikomi kiek tai susiję su asmens duomenų tvarkymu šio reglamento kontekste;
- (17) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. nustatyti bendrą teisinę sistemingo Europos demografinės statistikos rengimo valstybėse narėse sistemą, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmo masto ir poveikio šio tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama tai, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti;
- (18) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011⁽⁶⁾,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatoma bendra teisinė sistemingo Europos gyventojų ir natūralios gyventojų kaitos įvykių statistikos plėtos, rengimo ir sklaidos sistema.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- a) „nacionalinis“ – nurodo valstybės narės teritoriją, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 1059/2003, taikomame ataskaitiniu laikotarpiu;

⁽¹⁾ 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL L 87, 2009 3 31, p. 164).

⁽²⁾ 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 862/2007 dėl Bendrijos migracijos statistikos ir tarptautinės apsaugos statistikos ir panaikinant Europos reglamentą (EEB) Nr. 311/76 dėl statistinių duomenų rinkimo apie darbuotojus užsieniečius (OL L 199, 2007 7 31, p. 23).

⁽³⁾ 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 763/2008 dėl gyventojų ir būstų surašymo (OL L 218, 2008 8 13, p. 14).

⁽⁴⁾ 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, 1995 11 23, p. 31).

⁽⁵⁾ 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 8, 2001 1 12, p. 1).

⁽⁶⁾ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- b) regioninis – NUTS 1, NUTS 2 arba NUTS 3 lygmuo, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 1059/2003, taikomame ataskaitiniu laikotarpiu; kai šis terminas vartojamas šalių, kurios nėra Sąjungos narės, atžvilgiu terminas „regioninis“ reiškia 1, 2 arba 3 lygmenų statistinius regionus, kaip nustatyta tų šalių ir Komisijos (Eurostato) susitarimuose ataskaitiniu laikotarpiu;
- c) nuolatiniai gyventojai – visi asmenys, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta ataskaitiniu laikotarpiu yra valstybėje narėje;
- d) nuolatinė gyvenamoji vieta– tai vieta, kurioje asmuo paprastai praleidžia poilsiu skirtą paros dalį, nepaisant laikinių nebuvimų išvykstant poilsiauti, atostogauti, aplankyti draugus ir gimines, verslo reikalais, gydytis arba keliaujant religijos tikslais į šventąsias vietas. Atitinkamo geografinio regiono nuolatiniais gyventojais yra laikomi tik asmenys, kurie:
- iki ataskaitinės datos savo nuolatinėje gyvenamojoje vietoje nenutrūkstamai gyveno mažiausiai 12 mėnesių arba
 - per paskutinius 12 mėnesių iki ataskaitinės datos atvyko į savo nuolatinę gyvenamąją vietą ketindami joje pasilikti mažiausiai vienerius metus.

Kai i arba ii papunkčiuose nurodytų aplinkybių nustatyti neįmanoma, nuolatinė gyvenamoji vieta gali reikšti teisinę arba registruotą gyvenamąją vietą, išskyrus 4 straipsnio taikymo atveju.

Taikydamos „nuolatinės gyvenamosios vietos“ termino apibrėžtį išskirtiniams atvejams valstybės narės taiko Komisijos reglamento (EB) Nr. 1201/2009 ⁽¹⁾ priedo nuostatas;

- e) gyvo kūdikio gimimas– kvėpuojančio arba kitus gyvybės požymius, pavyzdžiui, širdies plakimas, virkštelės pulsavimas arba aiški valinga raumenų veikla, turinčio kūdikio gimimas, neatsižvelgiant į gestacinį amžių;
- f) mirtis– negrįžtamas visų gyvybės požymių išnykimas bet koku metu po gyvo kūdikio gimimo (gyvybinių funkcijų nutrūkimas po gimimo be galimybės atgaivinti);
- g) natūralios gyventojų kaitos įvykiai– gyvų kūdikių gimimo ir mirties atvejai, kaip apibrėžta e ir f punktuose.

3 straipsnis

Duomenys apie gyventojus ir natūralios gyventojų kaitos įvykius

1. Valstybės narės teikia Komisijai (Eurostatui) ataskaitinio laikotarpio duomenis apie savo nuolatinius gyventojus. Teikiami

duomenys apima duomenis apie gyventojus pagal amžių, lytį ir gyvenamosios vietos regioną.

2. Valstybės narės teikia Komisijai (Eurostatui) ataskaitinio laikotarpio duomenis apie jų natūralios gyventojų kaitos įvykius. Valstybės narės taiko tą pačią gyventojų apibrėžtį, kaip ir 1 dalyje nurodytiems duomenims. Teikiami duomenys apima šiuos kintamuosius rodiklius:

- gyvus gimusius kūdikius pagal lytį, gimimo mėnesį, gimimo eiliškumą, motinos amžių, motinos gimimo metus, motinos gimimo šalį, motinos pilietybės šalį ir motinos gyvenamosios vietos regioną;
- mirusiuosius pagal amžių, lytį, gimimo metus, gyvenamosios vietos regioną, gimimo šalį, pilietybės šalį ir mirties mėnesį.

3. Valstybės narės visiems „nacionaliniams“ ir „regioniniams“ lygmenims taiko vienodą gyventojų terminą, apibrėžtą šiame reglamente.

4. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos vienodos 1 ir 2 dalyse nurodytų duomenų skirstymo, terminų ir tikslinimų sąlygos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 10 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

4 straipsnis

Bendras gyventojų skaičius konkrečioms Sąjungos reikmėms

1. Tarybos kvalifikuotos balsų daugumos balsavimo reikmėms valstybės narės per aštuonis mėnesius nuo ataskaitinių metų pabaigos teikia Komisijai (Eurostatui) duomenis apie bendrą gyventojų skaičių nacionaliniu lygmeniu ataskaitiniu laikotarpiu laikantis 2 straipsnio c punkto.

2. Valstybės narės gali įvertinti bendrą gyventojų skaičių, nurodytą 1 dalyje pagal jų teisinę arba registruotą gyvenamąją vietą, naudojant mokslškai pagrįstus ir tinkamai dokumentuotus vertinimo metodus, su kuriais visuomenė gali susipažinti.

5 straipsnis

Duomenų pateikimo dažnumas ir ataskaitinis laikotarpis

1. Valstybės narės kasmet Komisijai (Eurostatui) teikia duomenis apie savo gyventojus ir jų natūralios gyventojų kaitos įvykius už praėjusius metus, kaip nurodyta 3 straipsnio 1 dalyje ir 3 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose.

2. Valstybės narės kasmet teikia Komisijai (Eurostatui) duomenis apie bendrą gyventojų skaičių nacionaliniu lygmeniu, kaip nurodyta 4 straipsnyje.

⁽¹⁾ 2009 m. lapkričio 30 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1201/2009, kuriuo įgyvendinamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 763/2008 dėl gyventojų ir būstų surašymų nuostatos dėl temų techninių specifikacijų ir jų suskirstymo (OL L 329, 2009 12 15, p. 29).

3. Šiame reglamente ataskaitiniu laikotarpiu laikoma arba 4 dalyje nurodyta ataskaitinė data, arba, jei tinkama, 5 dalyje nurodytas ataskaitinis laikotarpis.

4. Duomenų apie gyventojus ataskaitinė data – ataskaitinio laikotarpio pabaiga (gruodžio 31 d. vidurnaktis). Pirmoji ataskaitinė data – 2013 m., o paskutinė – 2027 m.

5. Duomenų apie natūralios gyventojų kaitos įvykius ataskaitinis laikotarpis – kalendoriniai įvykio metai. Pirmasis ataskaitinis laikotarpis – 2013 m., o paskutinis – 2027 m.

6 straipsnis

Duomenų ir metaduomenų teikimas

Valstybės narės teikia prieigą Komisijai (Eurostatui) prie duomenų ir metaduomenų, reikalaujamų pagal šį reglamentą, vadovaudamosi Komisijos (Eurostato) nurodytu keitimosi duomenimis ir metaduomenimis standartu. Tuos duomenis ir metaduomenis valstybės narės teikia arba pasitelkusios bendros duomenų prieigos paslaugą taip, kad Komisija (Eurostatas) galėtų juos pasiekti, arba juos perduoda naudodamosi bendros duomenų prieigos paslaugomis.

7 straipsnis

Duomenų šaltiniai

Duomenys grindžiami duomenų šaltiniais, kuriuos valstybės narės pasirenka pagal nacionalinę teisę ir praktiką. Kai tinkama, naudojami moksliskai pagrįsti ir tinkamai dokumentuoti statistiniai vertinimo metodai.

8 straipsnis

Galimybių studijos

1. Valstybės narės atlieka galimybių studijas dėl „nuolatinės gyvenamosios vietos“ apibrėžties taikymo gyventojams ir natūralios gyventojų kaitos įvykiams, kaip nurodyta 3 straipsnio 1 ir 2 dalyse.

2. 1 dalyje nurodytų galimybių studijų rezultatai perduodami Komisijai ne vėliau kaip 2016 m. gruodžio 31 d.

3. Kad būtų paprasčiau atlikti šio straipsnio 1 dalyje nurodytas galimybių studijas, Sąjunga gali teikti finansinę paramą nacionaliniams statistikos institutams ir kitoms nacionalinėms institucijoms, nurodytoms Reglamento (EB) Nr. 223/2009 5 straipsnyje.

9 straipsnis

Kokybės reikalavimai

1. Valstybės narės užtikrina perduotų duomenų kokybę.

2. Taikant šį reglamentą perduotiniams duomenims taikomi Reglamento (EB) Nr. 223/2009 12 straipsnio 1 dalyje nurodyti kokybės kriterijai.

3. Valstybės narės Komisijai (Eurostatui) teikia informaciją apie metaduomenis, naudodamos Europos statistikos sistemos standartus, ir, visų pirma pranešdamos apie duomenų šaltinius, terminų apibrėžtis ir skaičiavimo metodus, naudotus pirmaisiais ataskaitiniais metais; be to, valstybės narės praneša Komisijai (Eurostatui) apie bet kokius jų pakeitimus.

4. Komisijos (Eurostato) prašymu valstybės narės teikia į visą informaciją, reikalingą statistinės informacijos kokybei įvertinti.

5. Valstybės narės užtikrina, kad duomenys apie gyventojus, kurių reikalaujama pagal šio reglamento 3 straipsnį atitiktų duomenis, reikalaujamus pagal Reglamento (EB) Nr. 862/2007 3 straipsnio 1 dalies c punktą.

10 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Europos statistikos sistemos komitetas, įsteigtas pagal Reglamentą (EB) Nr. 223/2009. Tas komitetas – komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

11 straipsnis

Peržiūros nuostata

1. Ne vėliau kaip 2018 m. gruodžio 31 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šio reglamento įgyvendinimo pirmą ataskaitą, o antrą ataskaitą – ne vėliau kaip 2023 m. gruodžio 31 d. Atsižvelgdama į valstybių narių pateiktą atitinkamą informaciją, tose ataskaitose Komisija įvertina perduotų duomenų kokybę, naudotus duomenų rinkimo būdus, papildomą našą nustatytą valstybėms narėms ir respondentams, taip pat tos statistikos palyginamumą. Tose ataskaitose vertinamas moksliskai pagrįstų ir tinkamai dokumentuotų statistinių vertinimo metodų naudojimas, siekiant įvertinti „nuolatinis gyventojus“ pagal jų teisinę arba registruotą gyvenamąją vietą. Pirmoje ataskaitoje taip pat pateikiami 8 straipsnyje nurodyti galimybių studijų rezultatai.

2. Prireikus prie tų ataskaitų pridedami pasiūlymai, kaip būtų galima dar labiau pagerinti bendrą teisinę sistemingo Europos gyventojų ir natūralios gyventojų kaitos įvykių statistikos plėtrą, rengimo ir sklaidos sistemą pagal šį reglamentą.

12 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas taikomas iki 2028 m. rugpjūčio 31 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2013 m. lapkričio 20 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

M. SCHULZ

Tarybos vardu

Pirmininkas

V. LEŠKEVIČIUS
